

Organització de l'Administració catalana.
Institucions i organismes de la Generalitat. La Generalitat de Catalunya: principis generals i òrgans. Els departaments: estructura i atribucions. Els municipis. Les províncies. Les comarques. Les vegueries.

Organització de l'Administració catalana

L'article 152.1 de la Constitució espanyola predetermina l'esquema institucional bàsic i la forma de govern de les Comunitats Autònomes com Catalunya, establint que hauran de tenir una determinada organització institucional basada en una assemblea legislativa (escollida per sufragi universal, d'acord amb un sistema de representació proporcional), un consell de govern (amb funcions executives i administratives) i un president (escollit per l'assemblea legislativa entre els seus membres i al qual corresponen la direcció del Consell de Govern, la suprema representació de la Comunitat respectiva i l'ordinària de l'Estat dins d'aquella).

Tot i això, l'article 148.1.1 de la Constitució espanyola deixa un ampli marge a la capacitat d'autoorganització de les Comunitats Autònomes, preveient que puguin assumir competències en l'organització de les seves institucions d'autogovern.

Avui, la Generalitat és el complex institucional que comprèn el Parlament, la Presidència de la Generalitat i el Govern, a més d'altres òrgans de rellevància estatutària com el Consell de Garanties Estatutàries, el Síndic de Greuges, la Sindicatura de Comptes i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

A més, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya també inclou dins el sistema institucional de la Generalitat els ens locals (municipis, vegueries, comarques) respectant la seva autonomia local. A aquest efecte, preveu la creació del Consell de Govern Locals i l'establiment d'una organització institucional local en què destaquen els consells de vegueries (amb el propòsit de substituir les actuals diputacions provincials) i una organització institucional pròpia de l'Aran.

Institucions i organismes de la Generalitat

2.2.1. El Parlament de Catalunya

El Parlament representa el poble de Catalunya i exerceix la potestat legislativa, aprova els pressupostos de la Generalitat i controla i impulsa l'acció política i de govern (article 55 EAC).

Està format per un mínim de cent diputats i un màxim de cent cinquanta, escollits per a un termini de quatre anys per mitjà de sufragi universal, lliure, igual, directe i secret

Temari general

(article 56 EAC). En l'actualitat la cambra parlamentària està integrada per 135 diputats dels quals 18 són elegits per la circumscripció de Tarragona, 17 per la de Girona, 15 per la de Lleida i 85 per la de Barcelona. Aquesta xifra de representants pot ser modificada mitjançant la Llei electoral de Catalunya.

Els seus membres són inviolables pels vots i les opinions que emetin en l'exercici del seu càrrec i, per un costat, durant el seu mandat gaudeixen d'immunitat amb l'efecte concret que no poden ser detinguts si no és en cas de delictes flagrants, i, per l'altre, l'òrgan jurisdiccional competent en les causes contra ells és el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i fora del territori de Catalunya la Sala Penal del Tribunal Suprem

(article 57 EAC).

El Parlament gaudeix d'autonomia parlamentària, que inclou l'autonomia organitzativa, financera, administrativa i disciplinària i gaudeix també d'autonomia reglamentària, i pot elaborar i aprovar el seu reglament (de fet, fou aprovat pel Ple del Parlament en la sessió del 22 de desembre de 2005), d'autonomia financera, establint el seu propi pressupost, i autonomia administrativa, fixant l'estatut del personal que en depèn (article 58 EAC). La legislatura fineix per expiració del mandat legal en complir -se els quatre anys de la data de les eleccions, tot i que també pot finir anticipadament si no té lloc la investidura del president o presidenta de la Generalitat, o per dissolució anticipada, acordada pel president o presidenta de la Generalitat (article 66 EAC).

El Parlament té un president o presidenta i una mesa escollits pel Ple del Parlament. El Parlament funciona en ple i en comissions i els diferents grups parlamentaris participen en totes les comissions en proporció als seus membres. Així mateix, es poden crear comissions d'investigació sobre qualsevol assumpte de rellevància pública que sigui d'interès de la Generalitat i les persones requerides per les comissions d'investigació han de comparèixer -hi obligatòriament, d'acord amb el procediment i les garanties establerts pel Reglament del Parlament, havent -se de regular per llei les sancions per l'incompliment d'aquesta obligació. Així mateix, els càrrecs públics i el personal al servei de les administracions públiques que actuen a Catalunya tenen l'obligació de comparèixer a requeriment del Parlament (article 59 EAC).

2.2.2. La Presidència de la Generalitat de Catalunya

Juntament amb el Govern, la Presidència de la Generalitat de Catalunya és una de les institucions bàsiques del poder de la Generalitat i té la més alta representació de la Generalitat i dirigeix l'acció del Govern, a banda de tenir també la representació ordinària de l'Estat a Catalunya. El president o presidenta és escollit pel President d'entre els seus membres i no menat pel Rei (article 67 EAC).

La Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern regula l'estatut personal del president o presidenta de la Generalitat. Als efectes de precedències i protocol a Catalunya, el president o presidenta de la Generalitat té la posició preeminent que li correspon com a representant de la Generalitat i de l'Estat a Catalunya, i presideix els actes oficials als quals assisteix.

Com a representant ordinari de l'Estat a Catalunya, correspon al president o presidenta:

- Promulgar, en nom del rei, les lleis, els decrets llei i els decrets legislatius de Catalunya i ordenar -ne la publicació.

- Ordenar la publicació dels nomenaments dels càrrecs institucionals de l'Estat a Catalunya.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 31

- Demanar la col·laboració a les autoritats de l'Estat que exerceixen funcions públiques a Catalunya.

- Les altres que determinin les lleis.

El president o presidenta de la Generalitat cessa per renovació del Parlament a conseqüència d'unes eleccions, per aprovació d'una moció de censura o denegació d'una qüestió de confiança, per defunció, per dimissió, per incapacitat permanent, física o mental, reconeguda pel Parlament, que l'inhabiliti per a l'exercici del càrrec, i per condemna penal ferma que comporti la inhabilitació per a l'exercici de càrrecs públics.

El conseller primer o consellera primera, si n'hi ha, o el conseller o consellera que determini la llei, supleix i substitueix el president o presidenta de la Generalitat en els casos d'absència, malaltia o impediment del president o presidenta de la Generalitat, i en els supòsits de cessament. La suplència i la substitució no permeten exercir les atribucions del president o presidenta relatives al plantejament d'una qüestió de confiança, la designació i el cessament dels consellers i la dissolució anticipada del

Parlament.

El president o presidenta de la Generalitat, si no ha nomenat un conseller primer o consellera primera, pot delegar temporalment funcions executives en un dels consellers.

2.2.3. El Govern

El Govern és l'òrgan superior col·legiat que dirigeix l'acció política i l'Administració de la Generalitat. Exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb aquest Estatut i les lleis (article 68 EAC).

Es compon del president o presidenta de la Generalitat, el conseller primer o consellera primera, si escau, i els consellers. Una llei ha de regular l'organització, el funcionament i les atribucions del Govern.

El Govern cessa quan ho fa el president o presidenta de la Generalitat.

El president o presidenta de la Generalitat i els consellers, durant llurs mandats i pels actes presumptament delictius comesos al territori de Catalunya, no poden ésser detinguts ni retinguts excepte en cas de delictes flagrants.

Correspon al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya decidir sobre la inculpció, el processament i l'enjudiciament del president o presidenta de la Generalitat i dels consellers. Fora del territori de Catalunya la responsabilitat penal és exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem (article 70 EAC).

2.2.4. El Consell de Garanties Estatutàries

El Consell de Garanties Estatutàries és un òrgan consultiu que dictamina, sense perjudici del control del Tribunal Constitucional, sobre l'adequació a l'Estatut i a la Constitució de les disposicions de la Generalitat en els casos següents (article 76 EAC):

- a. L'adequació a la Constitució dels projectes i les proposicions de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya abans que el Parlament els aprovi.
- b. L'adequació a aquest Estatut i a la Constitució dels projectes i les proposicions de llei sotmesos a debat i aprovació del Parlament i dels decrets llei sotmesos a convalidació del Parlament.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 32

c. L'adequació a aquest Estatut i a la Constitució dels projectes de decret legislatiu aprovats pel Govern.

d. L'adequació dels projectes i les proposicions de llei i dels projectes de decret legislatiu aprovats pel Govern a l'autonomia local en els termes que garanteix aquest Estatut.

El Consell de Garanties Estatutàries ha de dictaminar abans de la interposició del recurs d'inconstitucionalitat pel Parlament o pel Govern, abans de la interposició de conflicte de competència pel Govern i abans de la interposició de conflicte en defensa de l'autonomia local davant el Tribunal Constitucional.

El Consell de Garanties Estatutàries és format per membres nomenats pel president o presidenta de la Generalitat entre juristes de reconeguda competència, dues tercers parts dels quals a proposta del Parlament, per majoria de tres cinquenes parts dels diputats, i una tercera part a proposta del Govern (article 77 EAC).

2.2.5. El Síndic de Greuges

El Síndic de Greuges té la funció de protegir i defensar els drets i llibertats que reconeixen la Constitució i l'Estatut i, amb aquesta finalitat supervisa l'activitat de l'Administració de la Generalitat, la dels organismes públics o privats vinculats o que en depenen, la de les empreses privades que gestionen serveis públics o acompleixen activitats d'interès general o universal o activitats equivalents de manera concertada o indirecta i la de les altres persones amb un vincle contractual amb l'Administració de la Generalitat i amb les entitats públiques que en depenen. També supervisa l'activitat de

l'Administració local de Catalunya i la dels organismes públics o privats vinculats o que en depenen. Totes aquestes administracions públiques de Catalunya i totes aquestes entitats i persones tenen l'obligació de cooperar amb el Síndic de Greuges (article 78 EAC).

El síndic o síndica de greuges és elegit pel Parlament per majoria de tres cinques parts dels seus membres i ha d'exercir les seves funcions amb imparcialitat i independència, sent inviolable per les opinions expressades en l'exercici de les seves funcions, sent inamovible i només podent ésser destituït i suspès per les causes que estableix la llei (article 79 EAC).

2.2.6. La Sindicatura de Comptes

La Sindicatura de Comptes és l'òrgan fiscalitzador extern dels comptes, de la gestió econòmica i del control d'eficiència de la Generalitat, dels ens locals i de la resta del sector públic de Catalunya. Depèn orgànicament del Parlament, exerceix les seves funcions per delegació d'aquest i amb plena autonomia organitzativa, funciona al pressupostària, d'acord amb les lleis (article 80 EAC).

2.2.7. El Consell de l'Audiovisual de Catalunya

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya és l'autoritat reguladora independent en l'àmbit de la comunicació audiovisual pública i privada i actua també amb plena independència del Govern de la Generalitat en l'exercici de les seves funcions.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 33

La Generalitat de Catalunya: principis generals i òrgans

Els òrgans superiors de l'Administració de la Generalitat són el president o presidenta de la Generalitat, el Govern, el conseller primer o consellera primera del Govern, el vicepresident o vicepresidenta del Govern i els consellers, mentre que els Secretaris Generals i els Directors Generals són alts càrrecs de l'Administració de la Generalitat (article 5 de la Llei 13/1989).

Els òrgans administratius de la Generalitat de Catalunya es classifiquen en centrals i territorials o perifèrics i en consultius i actius (article 7 de la Llei 13/1989).

1. Els òrgans centrals de la Generalitat són aquells la competència dels quals s'estén a tot el territori de Catalunya (article 8 de la Llei 13/1989).

a. Departament . La direcció de cada Departament correspon al Conseller i a cada departament hi ha una secretaria general i les direccions generals imprescindibles que exigeixen els serveis especialitzats que s'integren dins d'aquell, tot i que el Govern, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries, pot crear, en el si d'un departament, secretaries sectorials, amb rang orgànic de secretaria general, si l'especificitat o la complexitat tècnica o organitzativa d'un determinat àmbit material ho requereix, a les quals s'han d'atribuir les funcions que siguin determinades per reglament, fins i tot les que per llei s'hagin atribuït específicament a una direcció general. En els Departaments que, pel seu volum de gestió o per la seva complexitat calgui, hi pot haver una Direcció de Serveis, amb categoria de Direcció General. La creació, la modificació, la supressió, l'agrupació, la divisió i el canvi de denominació de la secretaria general adjunta, de les secretaries sectorials i de les direccions generals s'acorden per decret del Govern (article 11 de la Llei 13/1989).

b. Conseller . Sense perjudici de les facultats que li pertocquen com a membre del Govern, cada Conseller, com a cap del seu Departament, té les atribucions següents (article 12 de la Llei 13/1989):

a. Representar el Departament corresponent.

- b. Dirigir, organitzar i establir les prioritats del Departament i dels organismes autònoms i les empreses públiques que hi són adscrits.
 - c. Proposar al Govern els avantprojectes de llei o els projectes de decret, dins l'àmbit de les competències del Departament.
 - d. Exercir la potestat reglamentària en l'àmbit i amb els límits que li són propis.
 - e. Proposar el nomenament i la separació d'alts càrrecs del Departament, i nomenar -ne i separar -ne els altres càrrecs, i també exercir la potestat disciplinària, en el marc establert per l'ordenament vigent.
 - f. Resoldre els conflictes d'atribucions entre les autoritats i els òrgans del Departament.
 - g. Suscitar conflictes d'atribucions amb altres Departaments.
 - h. Resoldre, en última instància, els recursos i les reclamacions administratives que no ptoquin a organismes i autoritats inferiors al Departament.
 - i. Presentar l'avantprojecte de pressupost del Departament.
 - j. Autoritzar les despeses pròpies del Departament, dins l'import dels crèdits autoritzats i d'acord amb les normes per a l'execució del pressupost.
- Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 34

- k. Signar, en nom de la Generalitat, els contractes relatius a assumptes propis del Departament, en els termes establerts per la legislació vigent.
 - l. Exercir les altres facultats que li atribueix la legislació vigent o que li deleguin el President de la Generalitat o el Govern.
- c. Secretari General . El Secretari General, com a segona autoritat del Departament després del Conseller, té les facultats següents (article 13 de la Llei 13/1989):
- a. Representar el Departament per delegació del Conseller i exercir, sota la direcció del titular del Departament, les funcions que aquest li delegui.
 - b. Assumir la inspecció dels centres, les dependències i els organismes adscrits al Departament, sens perjudici de les atribucions pròpies dels Directors Generals, i dirigir i organitzar els serveis generals del Departament.
 - c. Vetllar per l'organització, la simplificació i la racionalització administratives i a assegurar el suport tècnic i jurídic general del Departament.
 - d. Ésser l'òrgan de comunicació amb altres administracions i entitats que tinguin relació amb el Departament i amb els altres Departaments, organismes i entitats que en depenen, sens perjudici de les atribucions que a aquest respecte tenen els Directors Generals.
 - e. Coordinar l'actuació del Departament en relació amb les transferències de funcions i serveis.
 - f. Ésser el cap superior de tot el personal del Departament i resoldre els assumptes que afecten aquest personal, llevat que ptoquin al Conseller; contractar el personal laboral i nomenar els funcionaris interins del Departament.
 - g. Coordinar, sota la direcció del Conseller, els programes i les actuacions de les diferents Direccions Generals i dels organismes

adscrits al Departament.

h. Tramitar les disposicions generals i, si s'escau, elaborar -les i fer -ne l'estudi i l'informe.

i. Elaborar, conjuntament amb els Directors Generals, l'avantprojecte de pressupost del Departament per sotmetre'l al Conseller, tramitar el dels organismes i les entitats adscrits al Departament, i dirigir i controlar la gestió del pressupost del Departament.

j. Supervisar l'adquisició de subministraments, béns i serveis, i també els expedients de contractació de qualsevol tipus; autoritzar les despeses dins els límits que s'estableixin per reglament i fer informe de les propostes de les despeses que excedeixin aquests límits.

k. Elaborar els programes de necessitats del Departament i exercir les altres funcions que la legislació vigent li atribueixi.

l. Proposar les reformes encaminades a millorar i perfeccionar els serveis dels diferents centres del Departament i preparar els mètodes de treball, tenint en consideració els costos i el rendiment.

d. Director General . El Director General, en l'àmbit de la seva Direcció General, té les facultats següents (article 14 de la Llei 13/1989):

a. Dirigir i gestionar els serveis i proposar o resoldre els assumptes del Departament que li pertocuen per raó de la matèria.

b. Exercir el comandament, i vigilar, organitzar i inspeccionar les dependències al seu càrrec.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 35

c. Proposar al Conseller o al Secretari General les resolucions sobre les matèries pròpies de la Direcció General.

d. Elaborar i elevar anualment al Conseller un informe sobre l'eficàcia, el cost i el rendiment de ls serveis al seu càrrec.

e. Exercir les altres facultats que li atribueixin les lleis i les disposicions vigents.

Els Secretaris Generals i els Directors Generals poden dictar circulars i instruccions per dirigir l'activitat dels seus subordinats en relació amb l'organització interna dels Departaments (article 16 de la Llei 13/1989).

e. Director de Serveis . El Director de Serveis, en els Departaments en què s'hagi creat, exerceix, sota la direcció del Secretari General, les funcions d'administració, règim interior i gestió dels serveis generals del Departament.

La creació, la modificació, la supressió i el canvi de denominació dels Directors de Serveis s'acordarà per decret del Govern (article 15 de la Llei 13/1989).

2. Els òrgans territorials que estan conformats per les Delegacions Territorials del Govern, d'acord amb la delimitació que s'estableixi legalment (article 18 de la Llei 13/1989). Els delegats territorials del Govern representen el Govern i són la màxima autoritat de la Generalitat a la delegació territorial respectiva, i tenen, als efectes de protocol, rang de secretari o secretària general i els corresponen les funcions de representació, d'informació, de coordinació i de règim interior (article 25 de la Llei 13/2008).

3. Els òrgans consultius de l'Administració de la Generalitat els que tenen assignades expressament funcions d'informe, consulta, assessorament o proposta (article 21 de la Llei 13/1989), sent la Comissió Jurídica Assessora l'alt

òrgan consultiu del Govern (article 23 de la Llei 13/1989). Amb caràcter interdepartamental o dins d'un Departament es poden crear consells assessors, la composició i les funcions dels quals s'han de determinar en les normes de creació respectives i els seus informes tenen caràcter no vinculant, llevat de disposició en sentit contrari (article 22 de la Llei 13/1989).

4. Els òrgans actius de l'Administració de la Generalitat, que, llevat dels òrgans superiors i dels alts càrrecs, són les Subdireccions Generals, els Serveis, les Seccions i els Negociats, i la direcció de ls quals ha d'ésser exercida per funcionaris de carrera (article 24 de la Llei 13/1989).

Els departaments: estructura i atribucions

L'article 23.1 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat del Govern, estableix que el Govern s'organitza en departaments, que integren l'Administració de la Generalitat, la direcció superior de cadascun dels quals correspon a un conseller o consellera.

L'article 23.2 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat del Govern, estableix que el president o presidenta de la Generalitat determina per decret el nombre, la denominació i l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 36

L'article 23.4 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat del Govern, estableix que l'estructura orgànica de cada departament s'estableix per decret del Govern, amb subjecció al que determina la normativa reguladora de l'organització de l'Administració de la Generalitat. En tot cas, cada departament té una secretaria general.

El Decret 21/2021, de 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, estableix que l'Administració de la Generalitat està organitzada en els departaments següents:

1. Departament de la Presidència, que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- El suport i assistència al president de la Generalitat de Catalunya en l'exercici de les seves funcions.

- Les funcions de Secretaria del Govern, l'assessorament, representació i defensa jurídica del Govern i de l'Administració de la Generalitat i dels organismes que en depenen, així com la gestió de les publicacions oficials.

- La coordinació i seguiment del Consell Tècnic, sense perjudici de les atribucions conferides al vicepresident o vicepresidenta del Govern.

- El suport a la coordinació interdepartamental i l'impuls d'estratègies conjuntes.

- L'estratègia comunicativa i la política informativa del Govern, així com la informació i difusió de l'activitat del president i del / de la portaveu.

- La relació amb els mitjans de comunicació, l'organització de la prestació dels serveis audiovisuals de la Generalitat i d'àmbit local, i la regulació i control dels serveis de comunicació en l'àmbit de Catalunya.

- L'impuls al desplegament de l'autogovern.

- La cooperació amb l'Administració local de Catalunya.

- Les relacions institucionals i amb el Parlament.

- L'impuls d'estratègies i avaluació de les administracions públiques i del sector públic, així com la seva estructura i dimensionament, organització,

funcionament, coordinació i digitalització, així com el desenvolupament de l'administració electrònica, la formació del personal al servei de les administracions públiques i la funció pública.

- La direcció de les polítiques esportives.

- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament de la Presidència el Patronat de la Muntanya de Montserrat, la Casa de la Generalitat a Perpinyà, l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions (EADOP), l'Institut d'Estudis de l'Autogovern i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

2. Departament de Polítiques Digitals i Territori, que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- Les telecomunicacions i la societat digital.

- Les polítiques de ciberseguretat i de serveis d'identificació electrònica, i d'identitat i confiança digital.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 37

- La confecció i la direcció de les polítiques d'innovació del sector de les tecnologies digitals avançades referents a les ciutats intel·ligents, dades massives i tecnologies del mòbil.

- La política i la planificació territorial i l'urbanisme.

- Les polítiques de sòl.

- L'habitatge i la promoció i gestió del patrimoni públic d'habitatge incloses les polítiques de sòl residencial associades.

- L'ordenació de l'edificació i control de qualitat del procés i productes d'edificació.

- Les polítiques de rehabilitació d'habitatges en barris i nuclis històrics.

- Les obres públiques i infraestructures.

- Les carreteres, els ferrocarrils, els ports i aeroports.

- La mobilitat i el transport.

- Les polítiques de muntanya i del litoral.

- L'atenció ciutadana i la informació de serveis i els programes de l'Administració, així com la coordinació i direcció dels sistemes d'informació.

- La direcció de les delegacions territorials del Govern de la Generalitat.

- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resta adscrit al Departament de Polítiques Digitals i Territori l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran.

3. Departament d'Empresa i Treball, que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- El comerç interior i l'artesania.

- El consum.

- El turisme.

- La indústria, la seguretat industrial i les mines.

- La innovació.

- La internacionalització de l'empresa catalana.

- L'emprenedoria.

- Les relacions laborals i la inspecció de treball.

- Les polítiques d'ocupació i la intermediació laboral. Pel que fa a la qualificació

professional, les competències s'exerciran en coordinació amb el sistema de formació i qualificació professionals, assignat al Departament d'Educació.

■ L'economia social, el tercer sector, les cooperatives i l'autoempresa.

■ Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament d'Empresa i Treball el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya i el Consorci de Formació Professional d'Automoció.

4. Departament d'Economia i Hisenda, que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

■ La política econòmica.

■ Les entitats de crèdit.

■ El mercat de valors.

■ El deute públic i la tutela financera dels ens locals.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 38

■ La promoció i la defensa de la competència.

■ Els programes de transferència de fons de la Unió Europea, amb excepció dels de caràcter agrari, ramader, pesquer o de desenvolupament rural.

■ El sector assegurador.

■ Les finances públiques, els pressupostos i l'eficiència de la despesa.

■ El control econòmicofinancer i la comptabilitat.

■ L'establiment dels criteris procedimentals, direcció i control dels ajuts i subvencions.

■ La supervisió del sector públic adscrit a la Generalitat de Catalunya i el seguiment de la seva activitat per vetllar per l'adequat compliment de la normativa econòmica i pressupostària.

■ La gestió de les despeses de personal.

■ El patrimoni de la Generalitat.

■ La gestió dels tributs.

■ El joc i les apostes.

■ La licitació de les infraestructures de Catalunya.

■ L'establiment de criteris, direcció i control de la contractació pública.

■ La difusió de l'activitat del Govern de la Generalitat, i la gestió i comunicació corporativa i institucional de l'Administració de la Generalitat i el seu Sector Públic.

■ Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament d'Economia i Hisenda, l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'Autoritat Catalana de la Competència, l'Agència Tributària de Catalunya, l'Entitat Autònoma de Jocs i Apostes (EAJA), la Junta Consultiva de Contractació i l'Institut de Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre.

L'Institut Català de Finances es relaciona amb l'Administració de la Generalitat mitjançant el Departament d'Economia i Hisenda.

5. Departament d'Igualltat i Feminismes, que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

■ Les polítiques d'igualtat, les d'accessibilitat, la igualtat efectiva en el treball així com les de garanties de drets i no-discriminació.

■ La política de gais, lesbianes, bisexuals, transgènere i intersexuals.

■ Les polítiques de dones.

■ El foment i la defensa dels drets humans, polítics i civils.

- La política d'immigració, refugi i suport a la migració catalana.
- Les polítiques del temps.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

6. Departament d'Acció Exterior i Transparència , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- La coordinació de l'acció exterior.
- Les relacions exteriors i actuació de la Generalitat davant les institucions de la Unió Europea.
- La cooperació al desenvolupament.
- El foment de la pau.
- Les polítiques de transparència i govern obert.
- Els processos electorals.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 39

- La regulació i supervisió dels grups d'interès.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resta adscrit al Departament d'Acció Exterior i Transparència el Centre d'Estudis de Temes Contemporanis.

7. Departament d'Educació , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- La política educativa en l'àmbit de l'ensenyament no universitari.
- L'actuació en matèria d'ordenació curricular i innovació del sistema educatiu.
- L'avaluació del rendiment escolar i establiment de mesures correctores.
- La direcció i avaluació dels centres públics del sistema educatiu de Catalunya.
- La supervisió i relació amb els centres privats concertats del sistema educatiu de Catalunya.
- La planificació de l'oferta educativa de llocs escolars.
- La direcció del professorat i personal al servei dels centres públics.
- La formació i qualificació professionals, sens perjudici de l'adscripció per part del Govern de determinades entitats vinculades a aquest àmbit de competència a d'altres departaments.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

8. Departament de Recerca i Universitats , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- Les universitats.
- La qualitat del sistema universitari.
- Les beques que no siguin competència del Departament d'Educació.
- El foment de la recerca, inclosa en l'àmbit de la Salut.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

9. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- La planificació i qualitat ambiental, així com les polítiques davant el canvi climàtic.
- L'aigua.

- Els residus.
- Els serveis meteorològics.
- L'energia i l'impuls de les energies renovables.
- El medi natural i la biodiversitat.
- Les polítiques d'agricultura.
- Les polítiques de ramaderia.
- Les polítiques de pesca i afers marítims.
- Les activitats cinegètiques i la pesca fluvial.
- El desenvolupament del món rural.
- La gestió dels programes de transferència de fons de la Unió Europea de caràcter agrari, ramader, pesquer o de desenvolupament rural.
- Els boscos.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 40

- La indústria agroalimentària i les polítiques d'alimentació.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resta adscrit al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural l'Institut Català de la Vinya i el Vi.

10. Departament de Salut , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- La política sanitària.
- El Servei Català de la Salut.
- L'Institut Català de la Salut.
- Els equipaments sociosanitaris, inclosos els equipaments sociosanitaris de la xarxa de serveis socials.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

11. Departament d'Interior , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- Les funcions relacionades amb la seguretat ciutadana.
- El trànsit.
- Les emergències i la protecció civil.
- La prevenció, extinció d'incendis i salvament.
- Els espectacles públics i les activitats recreatives.
- La vigilància, control i col·laboració en la gestió del medi natural, i la protecció i prevenció integrals del medi ambient, mitjançant el Cos d'Agents Rurals.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament d'Interior l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, el Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 i el Servei Català de Trànsit.

12. Departament de Drets Socials , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- Les polítiques de serveis, prestacions i protecció socials, inclosa la Renda Garantida de Ciutadania.
- La política de joventut.
- La política de la gent gran.
- Les famílies, la infància i l'adolescència.

- L'acolliment i les adopcions.
- La política de les persones amb discapacitat i dependències.
- Els equipaments assistencials de la xarxa de serveis socials.
- Les polítiques d'inclusió social de les persones amb discapacitat i les polítiques de dependència.
- L'acció comunitària.
- La coordinació i la gestió de la xarxa d'equipaments cívics i socials.
- La sensibilització cívica i social i el suport a les entitats i el voluntariat.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 41

- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resta adscrit al Departament de Drets Socials l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció.

13. Departament de Cultura , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- La promoció, cooperació i difusió cultural.
- El patrimoni cultural, arxius i museus.
- Les indústries culturals, també aquelles que es fomentin a través dels mitjans de comunicació públics.
- La cultura tradicional i popular catalana.
- Els equipaments culturals.
- La promoció i foment de la llengua catalana.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament de Cultura la Institució de les Lletres Catalanes, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, la Biblioteca de Catalunya, l'Institut Català de les Empreses Culturals, el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts i l'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural.

14. Departament de Justícia , que li correspon l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en els àmbits següents:

- Les funcions relacionades amb l'Administració de justícia a Catalunya i la seva modernització.
- Els serveis penitenciaris, la reinserció i la justícia juvenil.
- La conservació, l'actualització i el desenvolupament del dret civil de Catalunya.
- Les associacions, les fundacions, els col·legis professionals i les acadèmies.
- Els notaris i registradors.
- La promoció i desenvolupament dels mitjans alternatius de resolució de conflictes.
- Els afers religiosos.
- La memòria democràtica.
- Qualsevol altra que li atribueixin les lleis i altres disposicions.

Sense perjudici dels òrgans i organismes que es puguin adscriure o relacionar mitjançant la norma corresponent, resten adscrits al Departament de Justícia el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada i el Centre d'Història Contemporània

En el cas que sigui designat un vicepresident o vicepresidenta del Govern, el

departament del qual en sigui titular es denominarà “ Departament de la Vicepresidència ”, seguit de la denominació del departament corresponent.

Temari general

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 42

Els municipis. Les províncies. Les comarques. Les vegueries

Com ja s'ha esmentat, l'article 137 de la Constitució espanyola estableix que l'Estat espanyol s'organitza territorialment en municipis, províncies i comunitats autònomes, les quals, totes elles, gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels seus interessos respectius, i, pel seu cantó, l'article 152.3 de la Constitució espanyola permet que els Estatuts d'autonomia previn altres instàncies pròpies.

2.5.1. Els municipis

D'acord amb l'article 86 EAC, el municipi és l'ens local bàsic de l'organització territorial de Catalunya i el mitjà essencial de participació de la comunitat local en els afers públics, per la qual cosa es garanteix al municipi l'autonomia per a l'exercici de les competències que té encomanades i la defensa dels interessos propis de la col·lectivitat que representa.

El govern i l'administració municipals corresponen a l'ajuntament, format per l'alcalde o alcaldessa i els regidors, els quals són escollits pels veïns per mitjà de sufragi universal, igual, lliure, directe i secret.

D'acord amb l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, el municipi exercirà en tot cas com a competències pròpies les matèries següents:

- a. Urbanisme, incloent aquí el planejament, la gestió, l'execució i la disciplina urbanística, la protecció i gestió del patrimoni històric, la promoció i la gestió de l'habitatge de protecció pública amb criteris de sostenibilitat financera i la conservació i rehabilitació de l'edificació.
- b. Medi ambient urbà, particularment, parcs i jardins públics, la gestió dels residus sòlids urbans i la protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica a les zones urbanes.
- c. Abastament d'aigua potable a domicili i l'evacuació i el tractament d'aigües residuals.
- d. Infraestructures viàries i altres equipaments de la seva titularitat.
- e. Avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.
- f. Policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis.
- g. Trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat, així com el transport col·lectiu urbà.
- h. Informació i promoció de l'activitat turística d'interès i d'àmbit local.
- i. Fires, abastaments, mercats, llotges i comerç ambulant.
- j. Protecció de la salubritat pública.
- k. Cementiris i activitats funeràries.
- l. Promoció de l'esport i les instal·lacions esportives i d'ocupació del temps lliure.
- m. Promoció de la cultura i equipaments culturals.
- n. Participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperació amb les administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per a la construcció de nous centres docents, així com la conservació, el manteniment i la vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.
- o. Promoció al terme municipal de la participació dels ciutadans en l'ús eficient i sostenible de les tecnologies de la informació i les comunicacions.
- p. Actuacions en la promoció de la igualtat entre homes i dones així com contra la violència de gènere

2.5.2. Les províncies

L'article 141 de la Constitució espanyola estableix que la província és una entitat local amb personalitat jurídica pròpia, determinada per l'agrupació de municipis limítrofes, que constitueix una divisió territorial per al compliment de les activitats de l'Estat.

El govern i l'administració de la província s'encomanen a les diputacions o altres corporacions de caràcter representatiu, als quals correspon la coordinació i l'assistència supramunicipal a les corporacions municipals del seu àmbit territorial.

L'article 36 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local preveu com a atribucions essencials de les diputacions: la coordinació de serveis municipals, l'assistència jurídica, econòmica i tècnica als municipis del seu territori, la prestació de serveis intermunicipals, el foment dels interessos de la província i l'adopció del pla anual de cooperació a les obres i serveis municipals.

2.5.3. Les comarques

La Constitució espanyola no crea la institució comarcal, però l'article 141.3 preveu la possibilitat que es creïn agrupacions de municipis diferents de la província i habilita als Estatus d'autonomia per establir circumscripcions territorials pròpies a través de l'agrupació de municipis limítrofes de personalitat jurídica. En aquest sentit, l'article 92 de l'Estatut configura la comarca com a ens local amb personalitat jurídica pròpia i és formada per municipi per a la gestió de competències i serveis locals.

D'acord amb l'article 3 del Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya, la comarca es constitueix com una entitat local de caràcter territorial formada per l'agrupació de municipis contigus, té personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia per al compliment dels seus fins. El territori de la comarca és l'àmbit en què el consell comarcal exerceix les seves competències i és definit per l'agrupació dels termes municipals que la integren.

D'acord amb l'article 11 del Decret Legislatiu 4/2003, el govern i l'administració de la comarca corresponen al consell comarcal, que està format pels òrgans següents: El ple, la presidència, la vicepresidència, el consell d'alcaldes, la comissió especial de comptes i el gerent (article 12 del Decret Legislatiu 4/2003).

Correspon a les comarques sobretot funcions d'assistència i cooperació als municipis, com ara (article 28 del Decret Legislatiu 4/2003):

- a. Prestar assistència tècnica, jurídica i econòmica als municipis.
- b. Cooperar econòmicament en la realització de les obres, els serveis o les activitats dels municipis.
- c. Garantir, subsidiàriament, la prestació dels serveis municipals obligatoris en els municipis que, per raó de llur població, no estan obligats a prestar-los.
- d. Cooperar amb els municipis en l'establiment de nous serveis necessaris per al desenvolupament del territori.
- e. Establir i coordinar, amb l'informe previ dels ajuntaments afectats, les infraestructures, els serveis i les actuacions d'àmbit supramunicipal.

2.5.4. Les vegueries

L'article 90 de l'Estatut defineix la vegueria com l'àmbit territorial específic per a l'exercici del govern intermunicipal de cooperació local, investida de la condició de govern local,

amb autonomia per a la gestió dels seus interessos. A la vegada, la vegueria també es configura com la divisió per a l'organització territorial dels serveis de la Generalitat, que ha d'adaptar els seus òrgans territorials a la nova divisió veguerial.

L'article 91 de l'Estatut disposa que el govern i l'administració autònoma de la vegueria corresponen al consell de vegueria, que constitueix l'expressió institucional de la nova entitat, i determina que aquests consells substitueixen les diputacions provincials.

Igualment, estableix que la creació, la modificació i la supressió de vegueries, i també el desplegament de llur règim jurídic, han d'ésser regulats per llei del Parlament, que es va dur a terme amb la Llei 30/2010, del 3 d'agost, de vegueries.

Són competències pròpies dels consells de vegueria (article 22 de la Llei 30/2010):

- a. Coordinar els serveis municipals entre ells per garantir la prestació integral i adequada dels serveis en tota la demarcació veguerial.
- b. Prestar assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment als que tenen menys capacitat econòmica i de gestió, seguint criteris d'equilibri territorial.
- c. Prestar serveis públics de caràcter supracomarcal.
- d. Prestar serveis per encàrrec de gestió o per delegació dels ens locals.
- e. Fomentar els interessos propis de la vegueria.
- f. Les altres que li atribueixin expressament les lleis.

Normativa relacionada

■ Constitució Espanyola.

■ Estatut d'Autonomia de Catalunya.

■ Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

■ Llei 30/2010, del 3 d'agost, de vegueries.

■ Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat del Govern.

■ Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

■ Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

■ Decret Legislatiu 4/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de l'organització comarcal de Catalunya.

■ Decret 21/2021, de 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

■ Reglament del Parlament, aprovat pel Ple del Parlament en la sessió del 22 de desembre de 2005.